

Bòsnia: l'hora de la veritat

Si la comunitat internacional força més la màquina a Bòsnia i entén que la pau és ja en un horitzó proper i que només cal protegir el procés moderadament sobre el terreny, cometrà un nou error històric en aquella trasbalsada regió.

Les eleccions recentment celebrades van ser més el desig tossut d'una administració nord-americana que, en plena cursa electoral, vol recollir a qualsevol preu els fruits de la seva diplomàcia, que no la conseqüència natural i lògica d'un període de consens.

L'odi i, pitjor encara, el sentiment de venjança encara plana com un malson entre sectors recalcitrants de les comunitats que fa tan sols uns mesos encara dirimien les diferències en el camp de batalla.

Un exemple; l'acord de pau de Dayton estableix la llibertat de moviments de tots els ciutadans de Bòsnia per tota la república. Per tant, el retorn progressiu dels refugiats als seus llocs d'origen. Aquesta setmana, un grup de musulmans, això sí, fortament armats, ho han intentat a la població de Jusici, avui adjudicada a la República sèrbia de Bòsnia. Tant l'administració sèrbia com el comandament de l'IFOR els han comminat a abandonar Jusici.

Probablement aquest moviment cap a Jusici el van fer els bòsnio-musulmans pressionats pel govern de Sarajevo en un intent d'anar aconseguint, a través de la política de fets consumats, el dret inherent a tots els bòsnians i, el que és més important, superar d'una vegada per totes el debat sobre la unió de Bòsnia, avui encara fortament amenaçat.

Més enllà de la impropedècia o no d'aquesta iniciativa de l'administració de Sarajevo, el que es desprèn del cas Jusici és l'enorme distància que encara hi ha a Bòsnia entre els desitjos i la realitat.

Entre l'opinió pública de Banja Luka i de Pale, els dos pols ideològics dels serbo-bòsnians, impera la impressió generalitzada, alimentada per una brutal intoxicació informativa, que els bòsnio-musulmans només esperen l'oportunitat no tan sols per crear una repúbli-

ca islàmica a tot Bòsnia sinó també per anihilar sistemàticament els serbis en un immens *progrom* perfectament calculat. Des de Herzeg-Bosna, la part croata de la república, no hi ha evidentment aquest mani-queisme però sí la certesa que el futur polític i econòmic dels croats que hi viuen està infinitament més a prop de Zagreb, la capital de Croàcia, que de Sarajevo.

Faran falta més que paraules i voluntat de mantenir Bòsnia inseparablement unida perquè la comunitat internacional vagi desfent el camí que ella mateixa va

traçar quan va tolerar durant els anys de la guerra la divisió ètnica que les armes anaven configurant.

Les eleccions, amb el triomf de les opcions més marcadament nacionalistes de les tres comunitats, configuren un paisatge a la defensiva més que un escenari on la voluntat de concòrdia predomini per sobre de la rancúnia. Després de ser votades i elegides, les institucions comunes –presidència i parlament– hauran de reunir-se durant les pròximes setmanes. Tan sols el fet d'imaginar el primer contacte físic entre la presidència col·legiada –Izetbegovic amb Krajisnik i Zubak– i entre els diputats del parlament conjunt, posa els pèls de punta als seus mateixos protagonistes.

Fa bé l'OTAN de no acomiadar-se de Bòsnia-Hercegovina aquest desembre. Sense ella, malauradament, una espurna pot encendre de nou el conflicte. Poc els importa a les respectives milícies més intransigents l'immens cansament i pobresa que impera entre la població civil de Bòsnia. Però la comunitat internacional farà bé de no imaginar el pròxim paper de l'IFOR com un lent viatge cap a la sortida definitiva del territori. Ara, que tot just comença la sinistra postguerra, és més necessària que mai la vigilància de la pau i l'ajut econòmic mundial. Croats, serbis i musulmans de Bòsnia hauran d'arribar a la difícil conclusió que és molt més complicat viure separats que junts. ■

EDUARD SANJUAN

“Ara, és més necessària que mai la vigilància de la pau i l'ajut econòmic mundial. Croats, serbis i musulmans hauran de comprendre que és més difícil viure separats que junts.”